

NORGES HØYESTERETT

Den 17. februar 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bergsjø og Ringnes i

HR-2015-00394-U, (sak nr. 2015/282), sivil sak, anke over kjennelse:

Tryg Forsikring

(advokat Svein Åge Bergset)

mot

A

(advokat Per Olsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om oppnevning av medisinsk sakkyndig i sak om erstatning for yrkesskade.
- (2) A ble 20. september 2008 utsatt for legemsfornærmelser mens han var i arbeid som dørvakt ved et utested i Tromsø. Han fikk etter dette helseplager og fremmet krav om erstatning mot yrkesskadeforsikringsselskapet Tryg Forsikring.
- (3) Tryg Forsikring innhentet i forståelse med As prosessfullmektig en spesialisterklæring fra spesialist i nevrologi, dr. med. B. Dr. B fant at det var årsakssammenheng mellom episoden 20. september 2008 og As helseplager. Erklæringen ble forelagt for forsikringsselskapets rådgivende lege, spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering dr. C. Han utarbeidet en skriftlig vurdering, hvor det blant annet fremgikk at han var uenig i dr. Bs vurdering av spørsmålet om årsakssammenheng. På denne bakgrunn avga dr. B en tilleggserklæring.
- (4) Etter dette bestred selskapet årsakssammenheng. Ved stevning 10. oktober 2013 til Bergen tingrett gikk A til søksmål mot Tryg Forsikring med krav om erstatning for påført tap. For tingretten ble kravet utvidet til også å omfatte menerstatning. Ingen av partene krevde oppnevning av medisinsk sakkyndig for tingretten.
- (5) Bergen tingrett avsa 7. juli 2014 dom med slik domsslutning:

"Tryg Forsikring dømmes til innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom å betale erstatning til A med 468.437,- – firehundreogsekstiåttetusenfirehundreogtrettisyv – kroner, med tillegg av forsinkelsesrente regnet fra forfall til betaling skjer.

Tryg Forsikring dømmes til å betale 160.000,- – etthundreogsekstitusen – kroner i sakskostnader til A. Oppfyllelsesfristen er senest innen 2 – to – uker etter at dommen er forkynt."

- (6) Tryg Forsikring anket til lagmannsretten, og A erklærte avledet anke. Tryg Forsikring fremsatte i sin anke begjæring om at det ble oppnevnt medisinsk sakkyndig for lagmannsretten, mens A motsatte seg slik oppnevning. Begjæringen ble ytterligere kommentert av partene i planmøte 13. november 2014 og i senere prosesskrivutveksling.
- (7) Gulating lagmannsrett avsa 17. desember 2014 kjennelse med slik slutning:
- "1. Krav om oppnemning av sakkyndig vert ikkje teke til følge.**
- 2. Sakskostnader vert ikkje tilkjent."**
- (8) *Tryg Forsikring* har påanket kjennelsen til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen. Det er i korte trekk anført:
- (9) Lagmannsretten har uriktig lagt til grunn at behovet for sakkyndighet kan oppfylles ved bruk av partenes privatengasjerte sakkyndige vitner, og at det dermed ikke er behov for en eller to rettsoppnevnte sakkyndige. Videre har lagmannsretten uriktig lagt til grunn at det i saken er engasjert to likeverdige sakkyndige, mens det korrekte er at dr. C er forsikringsselskapets rådgivende lege. Lagmannsretten har ikke vektlagt betydningen av dette i tilstrekkelig grad. Endelig er det ikke riktig at dr. C forklarte seg for tingretten, slik lagmannsretten har lagt til grunn. Det var kun dr. B som møtte i tingretten og avga forklaring.
- (10) Tryg Forsikring har lagt ned slik påstand:
- "1. Begjæringen om rettsoppnevnt medisinsk sakkyndig tas til følge.**
- 2. Ankende part tilkjennes saksomkostninger knyttet til anken."**
- (11) A har tatt til motmæle, og har i korte trekk anført:
- (12) Tvisteloven § 25-2 første ledd kan ikke forstås slik at retten er forpliktet til å oppnevne sakkyndig i alle saker med behov for medisinsk sakkyndighet. Det må i den enkelte sak kunne foretas en konkret vurdering av om den allerede er belyst på en slik måte at kravet til forsvarlig faktisk avgjørelsesgrunnlag er oppfylt, jf. tvisteloven § 25-2 første ledd. Ved denne vurderingen må proporsjonalitetsprinsippet stå sentralt, jf. tvisteloven § 21-8 første ledd. I denne saken er behovet for sakkyndighet dekket ved de sakkyndige vurderinger som foreligger.
- (13) A har lagt ned slik påstand:
- "1. Anken forkastes.**
- 2. A tilkjennes sakens omkostninger for Høyesterett med kr. 16.500,-."**
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsretten har avsagt sin kjennelse som førsteinstans. Utvalget har dermed i utgangspunktet full kompetanse, jf. tvisteloven § 30-3 første ledd, jf. § 29-3 første ledd. Når det gjelder den skjønsmessige avveiningen av om sakkyndig skal oppnevnes, kan utvalget prøve om avgjørelsen er uforsvarlig eller klart

urimelig, jf. tvisteloven § 29-3 annet ledd og Schei mfl., Tvisteloven kommentarutgave, 2. utgave, 2013 side 931. Utvalget kan blant annet prøve om lagmannsrettens kjennelse er tilstrekkelig begrunnet, og kjennelsen kan oppheves dersom den ikke er begrunnet på en måte som gjør at utvalget kan foreta en slik begrenset forsvarlighetsvurdering, jf. Rt. 2015 side 9 avsnitt 11 og 12.

(15) Tvisteloven § 25-2 første ledd lyder:

"Retten kan oppnevne sakkyndig etter begjæring fra en part eller av eget tiltak etter § 21-3 annet ledd når det er nødvendig for å få et forsvarlig faktisk avgjørelsesgrunnlag."

(16) I Rt.1998 side 1565 er det gitt uttalelser med generell rekkevidde om oppnevning av sakkyndige i saker om medisinske årsaksforhold. Førstvoterende uttaler på side 1571:

"Det tredje forhold av mer generell karakter som jeg vil trekke frem, er at rettens behov for sakkyndighet må bli dekket på en betryggende måte. I saker med kompliserte og omtvistete medisinske årsaksforhold, sier det seg nærmest selv at det må oppnevnes medisinsk sakkyndige. Vi er for øvrig her på et område hvor forsvarlighet og grundighet også ofte vil tilsi at retten fraviker lovens utgangspunkt om én sakkyndig, jf. tvistemålsloven § 239 første ledd, og oppnevner to sakkyndige. Sakkyndige vitner vil nok i noen grad kunne avhjelpe rettens behov for sakkyndige råd og veiledning, men oftest ikke fullt ut. Rettsoppnevnte sakkyndige vil gjerne med en større grundighet utrede de mer generelle og spesielle medisinske spørsmål saken reiser. Det er også vesentlig at rettsoppnevnte sakkyndige vil være uten bindinger til partene, noe som ofte ikke vil være situasjonen for sakkyndige vitner."

(17) Uttalelsen er fulgt opp blant annet i Rt. 2014 side 853. I Rt. 2014 side 1334 uttaler ankeutvalget at hvis det først er behov for medisinsk sakkyndighet, "kan [ikke] retten la være å oppnevne sakkyndig(e) med den begrunnelse at denne sakkyndigheten får partene skaffe selv". Og i Rt. 2015 side 9 påpeker utvalget at lagmannsretten – i en sak hvor det var behov for sakkyndighet – skulle "redegjort nærmere for på hvilket grunnlag retten har funnet det tilfredsstillende at bevisføringen skjer ved sakkyndige vitner i stedet for at retten oppnevner en sakkyndig".

(18) Det klare utgangspunkt må etter dette være at det skal oppnevnes en eller to sakkyndige i saker som reiser medisinske spørsmål, herunder om årsaksforhold. Men dette kan ikke oppstilles som en helt unntaksfri regel. I de nevnte avgjørelsene ligger at det etter en konkret vurdering kan være forsvarlig å unnlate oppnevning også i slike saker, men dette må være tilstrekkelig begrunnet.

(19) Lagmannsretten har begrunnet avgjørelsen om ikke å oppnevne sakkyndig på følgende måte:

"Lagmannsretten kan ikkje sjå at det i denne saka er naudsynt å oppnemna sakkunnig for å få eit forsvarleg faktisk avgjerdsgrunnlag. Det er utarbeidd fråsegner av sakkunnige partane har engasjert og desse sakkunnige vil gje forklaring i lagmannsretten. Dei vil dermed kunna supplera og utdjupa sine egne fråsegner og gje svar på dei spørsmål som måtte verta aktuelle. I den grad nokon av dei sakkunnige i sitt arbeid har teke feil provmessig utgangspunkt, slik det er hevda, framstår dette å vera noko lagmannsretten vil ha eit forsvarleg grunnlag for å vurdere ut frå det provmateriale som er tilbydd. Lagmannsretten kan ikkje sjå at tingretten si handtering av dette, tilseier at lagmannsretten vil ha eit behov for sakkunnig opplysning utover det tingretten hadde, og som partane meinte var tilstrekkeleg for å få opplyst saka i tingretten. Lagmannsretten kan elles ikkje sjå at saka, slik ho no føreligg i ankerunden, reiser nye spørsmål som aktualiserer behov for sakkunnig utover det provmateriale som er tilbydd."

- (20) Lagmannsretten har her for det første lagt vekt på at partene i fellesskap har innhentet en spesialisterklæring. Denne erklæringen må dermed forutsettes å være avgitt av en spesialist uten bindinger til noen av partene. Videre har lagmannsretten begrunnet sitt syn med at tvistepunktene først og fremst er av bevismessig – ikke medisinsk – art. Når det på denne måten ikke synes å foreligge noe særlig behov for medisinsk sakkyndighet, kan ikke ankeutvalget se at lagmannsrettens avgjørelse er uforsvarlig eller klart urimelig. Situasjonen lå annerledes an både i Rt. 2014 side 1334 og i Rt. 2015 side 9. I denne sammenhengen har det etter utvalgets syn ikke betydning at lagmannsretten uriktig har lagt til grunn at også dr. C forklarte seg i tingretten. Anken blir etter dette å forkaste.
- (21) Ankemotparten har krevd sakskostnader for Høyesterett med 16 500 kroner inkludert merverdiavgift. Kravet tas til følge.
- (22) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Tryg Forsikring 16 500 sekstentusenfemhundre – kroner til A innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Riktig utskrift: